

Resebrev Nr 42

26–30 maj & 16–18 juni 1975

DHAKA

Del av min sexmånaders resa genom SYDASIEN 1982, varav en månad i Bangladesh. Huvudstaden Dhaka i sommartid. Bodde omväxlande hos jättesympatiska svenska missionärsfamiljen Kjell och Sue Davén respektive hemma hos Owe Andersson, ekonom på biståndskontoret vid svenska ambassaden, och hans fru Pamela. Genom dem fick jag massor av goda kontakter och kunde lägga upp en ambitiös plan för en rundresa i landet med besök till teplantage i Srimangal, anti-översvämningsprojekt i Sylhet-distriktet, samt till Chittagong, Rangamati och Cox's Bazar för att så stanna ytterligare några dagar i Dhaka (som då hette Dacca).

Banking
around the
world

Grindlays

300
काका काका
वि. २. ३२. ५०

१२५०

 Anchor

Parlamentet

Owe och Pamela Andersson

Dacca 29.5.82

①

Hejsan,

Tack för brev till Dacca. Fy vad hett här är. De sista två veckorna har det varit värmebölja i Dacca, så även behållförelningarna gästas. Visseligen inte mer än 37-38°, men med hög luftfuktighet känns det värme än för 40-gradig värme.

Nästan varje dag kommer det dock minst en häftig stormfeld av skvader - och då sjunker omedelbart temperaturen ned till behaglighetsnivåerna tyvärr varar det inte speciellt länge.

Inom kort sätter dock de riktiga monsunregnen in och dampar värmen - fast ökar samtidigt luftfuktigheten ytterligare.

Alla talar i alla fall om för mig att jag skulle ha kommit på vintern. Svenskarne här talar tyvärr om det perfekta klimatet här då - lugn varmt, svala nätter och idel solshensdagar, dessutom torr, fin luft.

Jag är glad att jag kom landvägen till Bangladesh - för Dacca är så totalt annorlunda från landsbygden. Breda boulevarder, lyxhotell, fina restauranger, mycket trafik och moderna bostadsområden (villor). Kändes sjukt i början, en sådan paradös i världens näst fattigaste land, men förhållandet är inte usligt.

I hela tredje världen är det samma sneda utveckling. Ju mer kapital som pumpas in i landet ju mer välbärande blir folk i huvudstaden, medan landsbygdsutvecklingen står o stannar.

Jag bor hemma hos en svensk familj, Kjell och Sue Davén, som bor i ett hus i förorten Muhammedpur. Han är director för New Life Centre, mödravårds- och barnvårdscentral och en skola, som drivs av Örebromissionen. Att jag kom hit berodde på att den svenske sjuksköterskan, Gudrun Isén, som jag inte träffade i Nellore, är utländ som stipendiat av ÖM - och hon är här vid New Life Centre nu. Jag tog en ricksha första kvällen

när jag var i Dacca, efter att ha tagit ~~en~~ på ett hotell, Rajarbagh, ut till förorten dalmatia - liksom Mohannedpur i nordvästra Dacca, ca 8 km fr. centrum. Letade länge efter de adress jag fått av Sudrun där hon skulle bo - för att när jag väl funnit huset finna att familjen Fredriksson flyttat - till Khiljee Rd i Mohannedpur.

När jag längt om länge hittade rätt var klockan nästan 20 på kvällen. Blev hjärtligt mottagen, bjöds på kaffe och ostsmörgåsar - och satt o. snackade ett par timmar m. Sudrun - Anna o Ingrid Fredriksson, vändfamiljen, utövande av ÖM, 4 barn varav 2 adopterade, tyckte inte jag skulle åka åter till hotellet, utan gick över till Davéus hus längre ned längs gatan, och fick veta att ~~de~~ deras gästrum stod ledigt. Så utan någon packning flyttade jag in här s tisdags kväll - stort rum med egen badstuga o duschrum, och han bokat kvar här.

Hämtade mina saker dagen efter på hotellet, ~~o~~ men fick givetvis betala för natten trots att jag inte sov där. Det var ett lite finare hotell, 50 takas/natt, och mild muslimskt. Inget tillhåll för kvinnor, en kolossal vänting på väggen i trappan ~~o~~ av Kaba i Mekka, etc.

Frukost 7.30, lunch 13 och middag kl 19, fast jag bestämde själv mitt dagsschema - så jag har inte följt programmet varje dag. Och igen ^{kväll} för jag inte alls här för jag besökte ambassaden o SIDA-kontoret i förorten Sulshan. Träffade Owe Andersson, en trevlig kille som är chefen på biståndskontoret. ~~Har~~ Vi satt o. snackade en timme, sedan bjöd han på lunch till villan, alldeles i närheten av ambassaden. Träffade hans fru Pamela (från England) o deras 2 barn.

Följde med dem senare på e.m. till det svenska rekreationssentrumet i Sulshan - en anläggning - swimming-pool, tennis-bana och ~~restaurang~~ ^{leisure club}. Där var det fullt - svenskar från ambassaden, FN-organ, och även några danskar.

Sedan åter till Anderssons - middag - rent svenskt ^{+ godt Beaujolais - vin} och så

satt vä och umgicks hela kvällen, lyssnade på skivor, drack lite drinhan och hede det mint myrigt. Hede mint gemensamt både i idén och bakgrund (han också läst antropologi, jobbat som sjukvårdstjänare --). Innan de for hit i höstas gvar han lärare i U-landskunskap på universitetet och de bodde i en trång studentlägenhet i Uppsala. Stor skillnad mot villa i Dacca, som SIDA betalar hyra för, med köck, och vaktmästare.

Också Davéns har 2 anställda, Patrick - en ung hille som är köck, och så en kvinna som tvättar, städar o passas 1-årsige Christer på degarna. Men i övrigt lever de ett annat liv än SIDA-folket. Som missions-utskända har de låga löner, äter mint bengalisk mat, ^{och har varit här, många år} talar bengalisk. SIDA- och ambassadfolk däremot med enorma löner, skattefria, kan handla västliga varor i speciella skattefria affärer. Dessutom hede familje Andersson med sig 1.600 kg begäve med t. Bengledsk, inkl. tvättmaskin, stereocentral, hälsotrustning och stora mängder svenskt kaffe, härshingor, två-gyllen etc för 2 år här nere. I princip tycker jag det är viktigare att försöka anpassa sig till landet som missionärerna gör, än att leva precis som hemma - fest på lyxnivå. Å andra sidan har jag inte neka till att det händer stönt o avhoppande att tillbringa

kvällen i behaglig luftkonditionerad, hemmaliknande miljö, duscha gott, svenskt kryggt kaffe, sitta o ^{med sympatiska människor} snacka som på fest i Sverige, och höra på två skivor, och äta corn-flakes - mjölk, rostad kött o te till frukost idag, innan Owe körde mig med sin bil (med nyinstallerad luftkonditionering) den långa vägen till Mohannedpur och äta till familje Davén.

Söndag 30.5, sitta på verandan till Davéus hus, och dricka nes-
café. Kjell är iväg på kontoret - regeringen har begärt in nya
uppgifter om alla frivilliga hjälpsorganisationer i landet, före tisdag.
Massa extraarbete, som kanske leder till ytterligare restriktioner
vid det gäller antalet utländingar i organisationer (sedan fören
dnet är max 4 st tillåtna - vilket ~~är~~^{lett till} att Sue, o Anna
Friedrikson numera officiellt inte jobbar för New Life Centre, utan
enbart är 'föran' (i verkligheten är de helt engagerade).

Följde med på bengalisk gudstjänst i morgon, i studieröfve,
rena bönemötet, mycket sång, hallelujande. Trång lokal, 35 perso-
ner var satt på golvet, predikanten blödd i vanliga blöden, barn
springande o blivande munt- och läsande barnböcker, nattvard.
Inga instrument till sånger ('Han som äger huset, o bor ovanpå, är
musiken').

Därefter tog jag bussen ned till Daccas busstation, kallad
'Substani' efter namnet på en Wagnaf i närheten. Köpte biljett
till en minibuss till Sylhet (nordöstra Bengaleden) i morgon
kl 6.30. 60 takas. Jag ska ej so långt som Sylhet,
men till en teplantage, Fayzabad, nära Rashidpur i Sylhet-
distriktet. Där bor o jobbar som förmän en bror till min
vän Jamil i Göteborg.

Jag har träffat Jamils far och en annan bror här i Dacca.
De instruerade mig om hur jag ska ta mig till Fayzabad, och
brodern körde mig ifrågan med sin bil hemifrån ned till staden
för att köpa bussbiljett (men det gick ej - endast dagen innan!),
och så ut till svenska ambassaden i Substani.

I tisdags for jag med buss kl 6.30 från Bogra till
Dacca. Färden inkluderade en 1 1/2 timmes färd över och ned-
för Jamuna-floden på en stor, modern bilfärja. Träffade
i väntan på färjan en trevlig hulle, diston, som reste med
sin mor, sysskon och moster från en annan stad till Dacca.

På följande sätt vi uppe i den luftkonditionerade lyksaligheten
 o det funkst. Diton endast tillfälligt i Bangladesh för att häls-
 på släkten - familjen bor sedan 6 år i Qatar vid Arabiska
 Viken, och diton ska strax fara till USA för universitets-
 studier.

Han ville absolut att jag skulle följa med den hem och
 äta lunch när vi kommit från till Dacca. Hans var inbjöd
 mig också. Trots att vi för - olika bussar - till olika
 busstationer i Dacca anserande vi så att jag tog en meh-
 sha till deras busstation efter förhoppningen - och träffade
 diton där. Samtidigt för vi så till mosterns hem i
 Malibagh-området.

Duschade, åt massa av vattenmelon, och en underbart god
 bengalisk middag - fisk, ris o grönsaker, legom kryddat i där-
 efter för vi äter vög (lämnade ryggsäcke), diton skulle hjäl-
 pa mig finna ett hotell (de hade det för långt henne för att
 låta mig bo där - och dessutom ville jag vara oberoende).
 Runt på en massa hotell innan jag slutligen fick ta det
 gamla dyra hotellet på Outer Circular Rd.

När jag var på SIDA-kontoret berättade Owe bl.a. om
 att Sverige just gått in i ett väldigt projekt för att kontrollera
 översvämningarna i Bangladesh. Holland har hjälpt Bangla-
 desh med det sedan 1975, byggt fördämnings-
 stängt av hela flodarna mm. Det tyckte jag
 var intressant att titta på - jag fick därför sam-
 ta med Leonard Bondesson som har hand om det
 på SIDA-kontoret.

~~Det~~ Projekt är på gång över hela landet, bl.a.
 i Sylhet-distriktet - och i nästa vecka samtidigt
 som jag är där uppe ska Fred de Jong, ansvarig
 hölländare, dit upp för att inspektera byggena där.

Bondesson lovade ringa de Jong och höra om jag skulle kunna följa med. På kvällen ringde jag de Jong, och han hade redan fixat allt - flygkyljetten från o tillbaka till Dacca, och grönt för mig att hänga med runt. Näja, jag behöver inte några flygkyljetter, för jag ska först besöka teplantagen i Fagzabad, och efter Sylhet kan jag tänkt fara direkt med tåg ned mot Chittagong. Men på torsdag kväll ska jag dyka upp på Water Board Rest House i Sylhet, få information om följande dags program - och så följer jag med under 2 dagar till olika projekt i vissa delar av Sylhet distriktet, nära gränsen till Indien. De Jong varmt trevlig, enligt Owe är skolan här att arrangera för folk.

Förresten när jag kommer åter från min tur till östra o sydöstra Bangladesh om redan 14 dagar ska Owe och Pamela arrangera fest för mig. De tycker därför det är lite bra att jag bor hos dem då.

Men på andra sidan känner jag en stor del av min gachning, inkl. resecheckar o kyljetter, hemma hos Kjell o Sue. Och de vill gärna att jag kommer tillbaka till dem. Kjell läste i hund i slutet av 60-talet, Sue är från Australien, de träffades i Bangladesh 1974 när de var här o jobbade för skilda organisationer.

När jag kommer åter ska jag vidare fixa Burma-visum. I fredags när jag kom t. svenska ambassaden, bad jag att få träffa ngn på SIDA-kontoret. Utstressad kom då chefen Peter Hegardt ned o ut i väntrummet. De höll på med veckans diplomatpost, som måste vänta före 12 - och dessutom skulle han själv fara mig på senast till Sverige. Han bad mig återkomma senare. Jag hade ingen lust att vänta till annan dag, men 12.30 skulle det gå bra - att träffa Owe.

I väntan därpå tog jag en rickska till Graun-stadsdelen

Banani, också en exklusiv, nybyggd stadsdel u. v. i. G. o. n. G. o. n. Till Burma-ambassaden för att söka visum. Helt sedan fyllet i blänkheterna när jag får veta att jag inte kan lämna in ansökan ännu (tidigast 3 månader innan Burma-besöket avslutas - vilket är den 1.9.). För alltså fara ~~att~~ ^{till inbördes igen} när jag kommer ut från Chittagong.

She också begär Road-permit för att få lämna Bangladesh landvägen till Calcutta. Mina planer går ut på att ta båt från Dacca ned till Barisal (där Sunille Sanyal bor), vidare båt till Khulna (mine vänner från hotellet i Bogra) och så till Calcutta o familjen Mursi den 21.6.

Dacca har jag sett mest för närvarande. Första dagen när hita o jag letade hotell, och färden ut till Mohammedpur (som tar ungefär en halvtimme, kostar 10 takas). Andra dagen följde jag med Kjell efter punkst till hans kontor och fick lite information om New Life Centre. Sedan följde jag med centrets VW-buss ned till stan, jag hoppade av vid Hotell Intercontinental. Det och det ännu exklusivare hotell Sonargaon intygar flestalet av alla besökande västlandsnubbar, världsbankens u. ff. (På Sonargaon kostar en svit 6.000 takas per natt). Fruktansvärd miljö, när man vet hur majordoten av landets befolkning lever under eländiga villkor. I restaurangen kostar rätterna 150-250 takas, en månadslön för många bangladeshier.

Jag besökte hotellet för att häpa en stadshäfte och få information på turistbyrå om Dacca o Bangladesh.

På e.m. samma dag följde jag med Gudrun till New Life Centres klinik och tittade på den. Mödervård, barnavård - bl. a. för undermålda barn vara

där på dagarna och på riktigt höst. Mammaerna informeras om familjeplanering, hygien o kost.

Senare på e.-. var det barnhälso henna hos minne vänner. Christen fyllde 1 år - och 1-årshälso är viktigt i Bangladesh. Annorlunda barnhälso not i Sverige - nästan inga barn på besök, men där emot allt folket från kliniken, grannarna - ff. Sue bjöd på te, kaffe, glass, bengaliska söta kakor. Folk kom, stannade en stund o gick, hela tiden droppade det in nya gäster.

Sudran för nästa dag iväg med Anna Fredriksson, med flyg till Jessore. De besöker under en veckas tid byar i distriktet, där NHC har verksamhet.

Jag gjorde lite sight-seeing. Tog en ricksha henifrån änd- ned till Dalbagh Fort i gamla Dacca. Det är ett fort från mogultiden, 1600-talet. Tog sedan mig ricksha genom de tränga, liabigt trafikande grändarna i gamla stan, ned till floden o flodbåtsterminalen, ^(vid Sadarbagh) varifrån båttrafik till alla delar av Bangladesh utgår. Vid floden enormt liv - till, till mellan bötan, skuter och kanoter. De senare används som färjor över till andra sidan floden.

Tog mig så hem till Jems far ^{på} Swami Bagh Lane, ett tryckeri som han tidigare drivit - nu övertaget av en av sönerne. När jag kom höll ~~han~~ fadern, en son hem, på att bada, och beklagade att jag inte kunde tas emot. Men han skulle ringa mig o ev. komma o hälsa på på kvällen.

Och 19.15 väger det när vi sitta vid middagstbordet. Mustafizur (fadern) ber att få komma över, och efter en kvart är han det, tillsammans med sin son. De hade ringt från en dotter som bor i Muhammedgan. Nu informerade de om

tejpantagen i Fayza-bed U.a., de stannede bane e 20 minuter.

Jag antar att det varit mycket firande öve pingst-helgen med anledning av 65-årsdage. Hoppas att Helge kom ihåg att lämna presenten från mig.

Läste i en publikation som heter 'Sweden Now' om karnevalen i Lund - det hade jag alldeles glömt att det skulle vara i år. Vidare stod det om IFK Göteborgs seger i UEFA-cupen.

12° varmt i Malmö den 23.5 - nej inte längtan jag hem till den kylan inte. Visserligen värmer svetten ibland när det är 35°, men att sitta på verandan här på kvällen i behaglig värme, utan skjorta o strumpor, är ljuvligt.

U är 19, det doftar gott från köket - stark är det middag.

Imorgon vill han Kjell lovat ta mig på sin vespa till närmaste ^{stället där det finns} scooter-taxi, så att jag kommer i tid till min buss - det tar lite väl lång tid att åka med cykel och sitta dit ned. Ska göra upp ekonomiskt med den des-pensjonen, de brukar ta 30 taks/dag som mat-ersättning.

Jag avslutar här med brevet,
Vänliga hälsningar,
Lars

Rick Jones 17/6 Journalist,
pää-lehti,
kollegia BBC,
sitt i en dig-
lomst på hotell
ska diskutera
Spoken ut
Sivertskild 20-tal
Student (15 år)
pöjvare.
Med bevis,
Influera till
besök o 1950-
år i det in-
2 år.

Hans introducerad mig för honom
jag skulle vara där ut 15, 17/6, när
föreläsning - dit (7 till)

Peter & Frida Harres,
mycket bevisligt holländska diplomatfamilj,
kunde hämta på festen hos Owe & Pam. 16/6.
Rd 107, House 16, tel 30 12 19.
Hon förhållande ge om - ställe som Pamela.

På 18/6 Dacca - Bazaar
3:e klass - 30 t.
till-gg f. 1:a klass - 132 t.
(20 t. boby-taxi Sulshan - Sadanghat)
Avgång 10-30 från Sadanghat. Regs.

16-6

På stora festen hos Owe & Pam.

25-tal personer, olika nationalsiteter.
Perniska fiskrätt (inlagd, rökt), kyckling,
kukonätsaffär (vegetar. ägg o rocken),
drunkar, öl, vin, cognac.

Brittiska cheven ge deras listor direktor,
nyligen kommit hit - mycket bevis, syss-
lar i tejslagtege - ingroven uts.

Hans fur och mycket, dansde i henne,
Bengaliska socio-ekonomer för dykhet, n.a.,
mohade - hon, liksom en annan
bevisligt bengal (involverad i rörbarns-
projektet i n.v.).

Fred de Jong. Fam. Jansson (källa snicker-
de jag - på bålet föra goja), Romana lovde
mig några Suardan Weekly, i artiklar
av Viktor Zorza för indiska by.
(Owe med rishem för anlägganden nästa dag)

SYDASIENRESAN 1982

- Sri Lanka 2–31 mars. Colombo-Matara- Dambana-Kandy-Kotmale-Hatton-Jaffna-Vavuniya-Negombo-Talaimannar.
Inledningen på min sexmånaders resa [Resebrev 37](#)
- Indien. 1-11 april. Rameshwaram-Madurai-Trivandrum-Alleppey-Periyar Lake. [Resebrev 38](#)
- Indien. 1-11 april. Ooty-Bangalore-Mysore
-Kodaikanal [Resebrev 10](#)
- Indien. 19-26 april. Bangalore-Chennai-Trivandrum [Resebrev 39](#)
- Indien 27 april–1 maj. Trivandrum-Chennai-Nellore-Bhuaneswar-Kolkata [Resebrev 40](#)
- Indien 1-6 maj. Calcutta
Första mötet med min blivande hustru Bubu [Resebrev 9](#)
- Indien 7-11 maj. Darjeeling [Resebrev 35](#)
- Indien 12-21 maj. Sikkim [Resebrev 124](#)
- Indien/Bangladesh. Siliguri-Saidpur-Bogra [Resebrev 41](#)
- Bangladesh. Dhaka. [Resebrev 42](#)
- Bangladesh. Sylhet-Rashidpur [Resebrev 43](#)
- Bangladesh. Chittagong-Rangamati- Cox's Bazar [Resebrev134](#)
- Bangladesh. Dhaka- Barisal-Khulna [Resebrev133](#)
- Indien 27 juni-8 juli. Calcutta igen. [Resebrev 123](#)
- Indien 9-11 juni. Kondagaon, Bastar. [Resebrev 74](#)
- Indien 12-20 juli. Delhi-Jaipur-Jodhpur-Jaisalmer [Resebrev 75](#)
- Indien 23-31 juli. Jodhpur-Ahmedabad-Bombay-Pune [Resebrev 76](#)
- Indien 3-7 augusti. Goa [Resebrev 77](#)
- Indien 8-14 augusti. Hospet/Vijayanagar-Hyderabad-
Bhubaneshwar/Puri. [Resebrev 78](#)
- Indien 15-25 augusti. Calcutta. [Resebrev 11](#)
- Burma 26 augusti – 1 september. Rangoon. [Resebrev 66](#)